

УДК 341
JEL Classification: K33

DOI: 10.37332/2309-1533.2022.1.22

Руда Т.В.,
канд. екон. наук, старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник відділу розвитку митної справи,
Науково-дослідний інститут фінансової політики
Державного податкового університету, м. Хмельницький

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕДУРИ СПІЛЬНОГО ТРАНЗИТУ В КОНТЕКСТІ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Ruda T.V.,
cand.sc.(econ.), senior research fellow, leading research fellow
at the department of development of customs affairs,
Scientific and Research Institute of Financial Policy
of State Tax University, Khmelnytskyi

PECULIARITIES OF THE APPLICATION OF THE JOINT TRANSIT PROCEDURE IN THE CONTEXT OF THE STANDARDS OF INTERNATIONAL LEGISLATION

Постановка проблеми. Повномасштабне вторгнення росії на територію України обумовило нагальність вирішення проблем, пов'язаних із посиленням безпеки держави, які впродовж усього періоду незалежності нашої країни були актуальними й потребували першочергового реагування. Така кричуща агресія з боку росії вказує на те, що єдиним абсолютним обґрунтованим та раціональним рішенням задля збереження державності та суверенності є набуття Україною членства в ЄС. У зв'язку з цим, особливої актуальності набувають питання активізації євроінтеграційних перетворень в контексті наближення нашої держави до європейських стандартів. Першочергово це стосується аспектів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, що дасть змогу отримати додаткові безпекові гарантії. На сьогодні державна митна справа є тією складовою держави, яка безперечно впливає на економічну безпеку країни, оскільки врегульовує питання товарообігу, обміну митною інформацією, недопущення порушення митного законодавства та ін.

Враховуючи той аспект, що у найближчому майбутньому Україна набуде статусу країни кандидата на членство в ЄС, продовження реформування митної сфери є одним із пріоритетних напрямів. При цьому, одним із ключових питань на шляху до євроінтеграції на сьогодні залишається забезпечення здійснення спільного транзиту, що вимагає додаткового вивчення його сутності, особливостей реалізації та міжнародного досвіду з точки зору практичного застосування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання здійснення спільного транзиту досить недавно актуалізувалось у вітчизняній науці, попри це, уже є чимало напрацювань з цієї проблематики. Питання правового регулювання митного режиму транзиту в контексті реформування національної митної системи досліджено у працях Гладкої Н. [1]. Суттєвими є напрацювання Сидорович О. та Герчаківського С. [2], які дослідили особливості інформаційного забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. Зокрема, актуалізовано необхідність автоматизації митних процедур з метою їх спрощення.

У праці Алішаускаса В. [3] розкрито основні аспекти та необхідність спрощення процедури транзиту між Україною та ЄС з метою удосконалення зовнішньоекономічних зв'язків.

Водночас, додаткового вивчення потребують питання, що стосуються особливостей застосування процедури спільного транзиту з урахуванням норм міжнародного законодавства.

Постановка завдання. Мета статті полягає у дослідженні основних аспектів міжнародного нормативного врегулювання застосування процедури спільного транзиту.

Виклад основного матеріалу дослідження. У європейській законодавчій базі митний транзит трактується як митна процедура, що використовується для переміщення товарів між двома пунктами митної території, через іншу митну територію або між двома чи більше різними митними територіями [4].

Використання процедури митного транзиту дозволяє тимчасово призупинити дію мит, податків та економічних заходів, які застосовуються при імпорті. Таким чином, це дозволяє здійснювати митне оформлення в пункті призначення, а не в пункті в'їзду на митну територію.

Митний транзит є особливо актуальним, за умови, коли одна митна територія межує з кількома іншими митними територіями: він дозволяє переміщувати транзитні товари від пункту їх в'їзду в ЄС до пункту їх оформлення, де потім будуть виконуватися як митні, так і національні митні зобов'язання.

Відповідно до митного законодавства в ЄС, застосовують різні транзитні системи, зокрема:

- союзний транзит (*Union transit*), в межах якого здійснюється внутрішній та зовнішній транзит;
- спільний транзит (*Common transit*);
- інші транзитні системи (процедура МДП, процедура з використанням книжки А.Т.А., процедура з використанням Рейнського маніфесту, процедура переміщення для НАТО, процедура поштових відправлень) [5].

В узагальненому вигляді порівняльну характеристику спільного та союзного транзиту наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика спільного та союзного транзиту

Етап транзитної процедури	Спільний транзит	Союзний транзит
Початок транзитної процедури	Країна, яка виступає договірною стороною відповідно до Конвенції про спільний транзит	Митна територія ЄС, у випадку, коли товари переміщуються за межі союзної країни в ході здійснення митної процедури транзиту
Завершення транзитної процедури	Коли товари вивозять за межі країни, охопленої спільним транзитом, у третю країну	Коли товар вивозиться із території країни, що залучена до здійснення транзитної процедури, на територію країни, яка не є учасником союзного транзиту

Джерело: узагальнено автором на основі [4]

Варто відмітити, що порядок здійснення спільного та союзного транзиту є схожим. Відмінність полягає у тому, що союзний транзит першочергово спрямований на реалізацію цієї митної процедури між країнами-членами ЄС, а спільний – зорієнтований на спрощення транзиту між країнами-членами ЄС та тими учасниками, які не входять до його складу, проте у митній діяльності послуговуються нормами Конвенції про спільну транзитну процедуру.

При цьому, основні аспекти здійснення союзного транзиту регламентуються нормами Закону про порядок митного транзиту в Союзі, викладених у Митному кодексі ЄС (Регламент (ЄС) № 952/2013) із змінами [6]. А питання застосування спільного транзиту визначаються положеннями Конвенції про спільну транзитну процедуру від 20 травня 1987 року (ССТП) [7].

Ще одним нормативним документом, що розкриває питання здійснення митного транзиту в ЄС, є Посібник (інструкція) з транзиту [5]. Окрім того, у практичній діяльності досить часто застосовується й судова практика, яка ґрунтується на рішеннях з питань здійснення митної справи, прийнятих Європейським судом.

З метою детального вивчення особливостей нормативного врегулювання здійснення митного транзиту в ЄС, доцільно проаналізувати транзитні системи, які застосовуються у практичній діяльності його країн-учасниць.

Так, Посібник з транзиту є найбільш вичерпним джерелом інформації про ЄС та загальну транзитну процедуру. Також цей документ є своєрідним інструментом для кращого розуміння того, як працює транзитна процедура, та окреслює обов'язки й права усіх учасників митних правовідносин в межах митної процедури транзиту. Варто зазначити, що Посібник спрямований на забезпечення гармонізованого застосування положень про транзит і рівного ставлення до всіх учасників митних правовідносин. Він включає дев'ять основних частин, а саме:

- частина I. Загальне введення;
- частина II. Статус товару;
- частина III. Гарантії;
- частина IV. Стандартна транзитна процедура NCTS (нова комп'ютеризована транзитна система);
- частина V. Процедура забезпечення безперервності бізнесу;
- частина VI. Спрощення;
- частина VII. Завершення транзитної операції, процедура запиту;
- частина VIII. Борги та стягнення;
- частина IX. Процедура МДП [5].

Додатки до Посібника, які містять зразки супровідних документів та додаткову інформацію щодо здійснення транзитних процедур, опубліковані в багатомовному форматі та є загальними для всіх мовних версій зведеного посібника з транзиту.

Так, відповідно до визначення, наведеного у Посібнику, під *спільним транзитом* розуміють митну процедуру для переміщення товарів між країнами-членами ЄС і країнами спільного транзиту, а також з метою здійснення процедури загального транзиту [5].

При цьому, *союзний транзит* трактується як митна процедура, яка дозволяє переміщувати товари з однієї країни в іншу в межах ЄС [5].

Процедура союзного транзиту використовується для митних транзитних операцій між державами-членами ЄС (а також Антарією та Сан-Маріно) і загалом застосовується для переміщення

товарів в країни, які не належать до ЄС й підлягають сплаті митних платежів та інших зборів при імпорті, а також товари ЄС, які між пунктом відправлення та пунктом призначення у ЄС мають пройти через територію третьої країни.

Процедура спільного транзиту використовується для переміщення вантажів між державами-членами ЄС, країнами ЄАВТ (Ісландією, Норвегією, Ліхтенштейном та Швейцарією), Туреччиною (з 1 грудня 2012 року), Республікою Північна Македонія (з 1 липня 2015 року), Сербія (з 1 лютого 2016 року) і Великобританія (з 1 січня 2021 року).

Процедура заснована на положеннях Конвенції про процедуру спільного транзиту від 20 травня 1987 року [7].

Варто зазначити, що Конвенція про процедуру спільного транзиту є основою для транзитного переміщення товарів між країнами-учасницями Конвенції. Її норми дозволяють забезпечувати належний контроль за транзитними товарами, сприяють запобіганню шахрайству із супровідними документами. Зокрема, використання однієї транзитної декларації для доставки вантажів з однієї країни в іншу, згідно із процедурою спільного транзиту, зменшує вартість митних процедур та час, необхідний для їх проходження, а тому зменшує черги на кордоні, що означає швидший потік товарів.

Процедура спільного транзиту, передбачена Конвенцією, заміняє собою національні транзитні процедури, які до того застосовувалися кожною з країн-членів при транзиті товарів на територію іншої держави, що доєдналась до Конвенції. Конвенція та її додатки детально регулюють правила, документи, форми, гарантії, порядок обміну інформацією та інші формальності, що застосовуються під час спільного транзиту. Таким чином, після приєднання країни до Конвенції встановлюються єдині з 35-ма країнами-учасницями правила регулювання транзитних операцій (транзиту) між країнами-учасницями, що визначені Конвенцією.

Норми Конвенції також регламентують права та обов'язки осіб, які беруть участь у транзитному переміщенні, висвітлюють питання митного статусу товарів, роботи з претензіями та штрафами тощо.

Правила і процедури, що встановлені Конвенцією, максимально наближені до положень Митного кодексу ЄС.

Окрім того, варто зазначити, що особливістю режиму спільного транзиту є обов'язкове гарантування та пломбування усіх переміщень товарів. Пломби накладаються на увесь транспорт; вони мають захисну функцію і визнаються як на території ЄС, так і інших країнах-учасницях Конвенції. Своєю чергою, це дає змогу підвищити безпеку перевезень. При цьому, трейдери можуть застосовувати не лише індивідуальну, але й загальну фінансову гарантію.

Також Конвенція передбачає застосування низки спеціальних транзитних спрощень, зокрема:

- застосування загальної фінансової гарантії, у тому числі із зменшенням розміру забезпечення базової суми до 100% (тобто звільнення від гарантії);
- самостійне накладання пломб на вантажі;
- можливість відправлення або отримання товарів без їх пред'явлення митниці («авторизований вантажовідправник», «авторизований вантажоодержувач») [5].

Трейдери мають можливість отримати дозволи на застосування декількох спрощень одночасно. До того ж, спрощення, які притаманні спільному транзиту, можуть отримати країни, які ще не доєднались до Конвенції, проте мають таку стратегічну прерогативу та напрацьовані й імplementовані практичні заходи у цьому напрямі.

Аналізуючи норми Посібника з транзиту, варто зазначити, що процедура *спільного транзиту* передбачає припинення нарахування митних та акцизних зборів, мита, ПДВ та інших зборів з товарів при їх переміщенні від митниці відправлення до митниці призначення. Цю митну процедуру можуть використовувати економічні оператори з метою полегшення переміщення товарів від однієї договірної сторони до іншої, проте немає зобов'язання щодо використання саме цього виду транзитної процедури.

Керівництво процедурою здійснюють митні управління, різні договірні сторони через мережу митних установ, а саме:

- митниці відправлення;
- транзитні митниці;
- митниці призначення;
- гарантійні митниці.

В узагальненому вигляді, відповідно до Посібника з транзиту, митна процедура спільного транзиту передбачає наступний порядок дій. Вона розпочинається на митниці відправлення та завершується тоді, коли товар і TAD будуть надані митниці призначення відповідно до загальних правил транзиту. Процедура передбачає обмін повідомленнями з комп'ютерної системи NCTS, між митницею призначення та митницею відправлення.

У процедурі забезпечення безперервності діяльності один примірник транзитної декларації у паперовій формі (SAD або TAD) повертається від митниці призначення до митниці відправлення (або до центрального офісу в країні відправлення).

Коли отримано підтвердження через NCTS або паперову копію транзитної декларації, митниця відправлення виписує порядок транзиту та відповідальність власника транзитної процедури, якщо не було виявлено та зазначено суттєвих розбіжностей.

Процедура спільного транзиту ініціюється тоді, коли оператор оформляє транзитну декларацію в митниці відправлення з переліком товарів, що підлягають помещенню під процедуру транзиту. У цьому випадку оператор стає «ініціатором процедури». Після того, як товар випущено для транзиту, суб'єкт зобов'язаний надати товар у цілості (з неушкодженими печатками), разом з транзитною декларацією, на митницю призначення у встановлений термін.

Митниця призначення застосовує митні правила, в межах здійснення загального порядку транзиту та для сплати митного боргу, який буде стягнуто у випадку виявлення відповідних порушень.

Ініціатор процедури повинен надати гарантію на покриття розміру можливої заборгованості (якщо він не звільнений від цього законом або за дозволом). Це може бути грошовий депозит або зобов'язання від фінансової установи, яка виступає в якості гаранта.

Окрім того, варто зазначити, що правила здійснення митної процедури спільного транзиту є фактично ідентичні тим, що застосовуються для союзного транзиту, що обумовлює схожість обов'язків суб'єктів транзиту.

Так, відповідно до норм Митного кодексу ЄС [6], визначено наступні обов'язки суб'єктів транзиту:

1. Суб'єкт союзного (спільного) транзитного режиму несе відповідальність за наступне:

а) надання товарів у неушкодженому вигляді та необхідної супровідної інформації митниці призначення у встановлені строки та з дотриманням заходів, вжитих митними органами щодо їх ідентифікації;

б) дотримання митних положень, що стосуються процедури транзиту;

в) якщо інше не передбачено митним законодавством, надання гарантії для забезпечення сплати суми ввізного чи вивізного мита, що відповідає митному боргу чи іншим зборам, що можуть бути стягнуті у випадку порушення умов здійснення транзитної процедури.

2. Зобов'язання суб'єкта процедури виконуються, а транзитна процедура припиняється, коли товари, поміщені під процедуру, та необхідна інформація будуть доступні митниці призначення з урахуванням відповідних норм митного законодавства.

3. Перевізник або одержувач вантажів, який приймає товари, знаючи, що вони переміщуються за процедурою союзного (спільного) транзиту, також несе відповідальність за надання товару в цілісному вигляді до митниці призначення протягом встановленого строку та з дотриманням вжитих заходів митними органами для забезпечення їх ідентифікації.

4. За заявою митні органи можуть дозволити будь-яке з таких спрощень щодо помещення товарів під процедуру союзного (спільного) транзиту або закінчення цієї процедури:

а) статус уповноваженого вантажовідправника, що дозволяє власнику дозволу помістити товари під процедуру транзиту без пред'явлення їх митниці;

б) статус уповноваженого вантажоодержувача, що дозволяє власнику дозволу отримувати товари, що переміщуються за процедурою транзиту, у дозволеному місці, завершити процедуру відповідно до статті 233(2) Митного кодексу ЄС;

с) використання пломб спеціального типу, коли пломбування необхідне для забезпечення ідентифікації товарів, помещених під процедуру союзного (спільного) транзиту;

д) використання митної декларації зі зниженими вимогами до даних для помещення товарів під процедуру союзного (спільного) транзиту;

е) використання електронного транспортного документа як митної декларації для помещення товарів під процедуру союзного (спільного) транзиту за умови, що він містить відомості про таку декларацію і вони доступні митним органам при відправленні та в місці призначення й дозволяють здійснити митний нагляд за товарами та закінчення процедури.

Водночас, статтею 234 Митного кодексу ЄС визначено, що товари, які транспортуються через територію країни або території за межами митної території ЄС, можуть переміщуватись за процедурою зовнішнього союзного транзиту [6]. При цьому процедура зовнішнього транзиту ЄС застосовується у випадку, якщо виконується одна з наступних умов:

а) це передбачено міжнародною угодою;

б) перевезення через цю країну або територію здійснюється за єдиним транспортним документом, складеним на митній території Союзу.

Статтею 4 розділу II Митного кодексу ЄС визначено, що для виконання митних формальностей в межах здійснення процедури спільного транзиту використовується електронна транзитна система (NCTS) [6].

NCTS забезпечує взаємозв'язок між митними службами в країнах-учасницях Конвенції, дозволяючи обмінюватися митними даними. Приєднання до Конвенції створює передумови для обміну митною інформацією не лише між митними установами всіх держав-членів ЄС та Європейської асоціації вільної торгівлі, а також іншими державними установами, які займаються митним

оформленням та контролем за переміщенням товарів, процесів, що, своєю чергою, дозволяє митним органам контролювати товари на кожному етапі перевезення.

NCTS є поширеним ІТ-інструментом в ЄС, що застосовується для управління та контролю транзитною системою. Його головні цілі полягають у тому, щоб зробити транзитні процедури швидшими, більш ефективними і безпечними, одночасно запобігаючи та виявляючи шахрайство.

Як правило, NCTS є обов'язковою для застосування країнами-учасницями ЄС при здійсненні митних процедур, що стосуються зовнішнього та внутрішнього транзиту.

Як зазначається у Appendix 4, NCTS розроблено відповідно до функціональної та технічної документації, напрацьованої Європейською Комісією [8].

Функціональна складова NCTS складається з таких компонентів:

- MCC (Minimal Common Core) – модульна програма, яка забезпечує базову функціональність, необхідну для обробки транзитної процедури;
- GMS (Guarantee Management System) – модульна програма, яка забезпечує комп'ютеризовану реєстрацію та контроль гарантій у рамках транзитної процедури;
- ECN (вузол EDI/CSI) – програма, яка працює як вузол між модулями NCTS (MCC і GMS), зовнішніми системами та шлюзом CCN/CSI [8].

Програмне забезпечення NCTS також включає три елементи – MCC, GMS та ECN.

MCC та GMS мають тривірнову архітектуру: програмне забезпечення клієнта, серверне програмне забезпечення та бази даних, які є роздільними.

ECN виконує функції вузла та забезпечує обмін даними між компонентами NCTS – MCC та GMS, а також зовнішніми системами, з якими пов'язаний NCTS. ECN має дворівневу архітектуру – серверне програмне забезпечення та бази даних. Клієнтське програмне забезпечення MCC та GMS використовується працівниками митниці для своїх робочих потреб. Сервери додатків MCC, GMS та ECN працюють за допомогою операційної системи AIX. Використовується система керування базами даних випуску Oracle Enterprise Edition 10G. Клієнтське програмне забезпечення MCC та GMS працює в середовищі Windows XP або Windows 7. Обмін даними між компонентами NCTS забезпечується програмним забезпеченням BEA Tuxedo [8].

Варто зазначити, що NCTS є дороговартісною та технічно складною системою, тому для країн, які планують доєднатись до Конвенції про спільну процедуру транзиту, як правило, пропонується застосовувати прикладні програми, розроблені ЄС, зокрема, Minimal Common Core (MCC) та EDIFACT CCN/CSI (ECN), які, як уже зазначалось, є складовими NCTS.

Окрім того, NCTS забезпечує обмін даними з кількома зовнішніми інформаційними системами, зокрема, системою Служби державних доходів:

- EKS (Система експортного контролю) – дані транзитної декларації та реєстру визнаних продавців;
- CMIS (Центральна митна інформаційна система) – реплікує всі створені, виправлені та скасовані дані транзитних декларацій та книжки МДП, що стосуються процедури транзиту;
- ITVS (Інтегрована система управління тарифами) – дані товарних класифікаторів;
- IRIS (Integrated Risk Information System) – дані оцінки ризиків [8].

ІТ-система NCTS заснована на обміні електронними повідомленнями між економічними операторами, національними та міжнародними митними установами та ЄС. Для обміну інформацією на національному та міжнародному рівнях необхідно дотримуватись як процедурних, так і технічних інструкцій.

Статтю 6 Розділу II Митного кодексу ЄС визначаються безпекові аспекти застосування електронної транзитної системи, зокрема, договірні сторони встановлюють умови для виконання формальностей за допомогою методів електронної обробки даних, які включають, серед іншого, заходи щодо перевірки джерела даних та захисту їх від випадкового або незаконного знищення, крадіжки, зміни чи несанкціонованого доступу [6].

Задля безпечного інформаційного обміну, уся митна інформація та видалення даних фіксуються, при цьому, зазначаються причини зміни чи видалення, точний час зміни або вилучення інформації та особи, які здійснювали такі дії.

Митна інформація зберігається в системі принаймні три календарні роки. Цей термін може бути подовжений за вимогою країн-учасниць транзитних процедур. При цьому, компетентні організації регулярно контролюють безпеку даних.

Будь-які залучені компетентні органи інформують один одного про всі підозрілі порушення безпеки, що виникають. Окрім того, договірні сторони мають право використовувати персональні дані, обмін якими здійснюється у рамках застосування Конвенції, виключно для цілей процедури спільного транзиту або в межах тимчасового зберігання після завершення процедури спільного транзиту. У випадку ж виникнення судових прецедентів компетентні органи в межах чинного законодавства можуть отримати доступ до митної інформації в межах конкретної процедури спільного транзиту. Таким чином, NCTS забезпечує швидкий та безпечний обмін інформацією між митними органами країн та створює передумови для спрощення процедури спільного транзиту.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, підсумовуючи отримані результати, варто зазначити, що ЄС сформував цілісну транзитну систему, яка здатна забезпечити високу ефективність здійснення зовнішньоекономічної діяльності за рахунок врахування специфіки кожної транзитної процедури. Інтеграція у цю систему дозволяє створити передумови для забезпечення належного контролю за рухом транзитних товарів, сприятиме протидії порушення митного законодавства та шахрайству, а також дозволить створити єдиний митний інформаційний простір та спростити митні процедури. Тому, на сьогодні питання приєднання України до Конвенції про спільну транзитну процедуру є надзвичайно актуальним та нагальним. Першочергово це дозволить вітчизняним митним органам швидше інтегруватись та адаптуватись до європейської практики здійснення процедури спільного транзиту, що, безумовно, сприятиме підвищенню рівня митної безпеки країни.

Література

1. Гладка Н. Правове регулювання митного режиму транзиту в контексті реформування національної митної системи. *Правова позиція*. 2020. № 1(26). С. 26-29.
2. Сидорович О., Герчаківський С. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 1. С. 210-225.
3. Алишаускас В. Транзит без препятствий: как упростить торговлю Украины и ЕС. *Європейська правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/rus/experts/2021/06/30/7124859/> (дата звернення: 23.02.2022).
4. Union and Common Transit. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures-import-and-export/what-customs-transit/union-and-common-transit_en (дата звернення: 22.02.2022).
5. TRANSIT MANUAL. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2021-06/transit_manual_june_2020_en.pdf (дата звернення: 22.02.2022).
6. Regulation (EU) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code. *EUR-Lex*. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures-import-and-export/what-customs-transit/union-and-common-transit_en (дата звернення: 23.02.2022).
7. Consolidated text: Convention on a Common transit procedure. *EUR-Lex*. URL: https://ec.europa.eu.translate.google.com/taxation_customs/business/customs-procedures-import-and-export/what-customs-transit/union-and-common-transit_en?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc (дата звернення: 21.02.2022).
8. To the Regulations of the Open Tender «Improvement, Maintenance and Designer Supervision of the New Computerised Transit Control System (NCTS)». *State Revenue Service*. URL: https://www.vid.gov.lv/sites/default/files/iepirkumi/regulations_ncts_160.pdf (дата звернення: 22.02.2022).

References

1. Hladka, N. (2020), "Legal regulation of the customs transit regime in the context of reforming the national customs system", *Pravova pozytsiia*, no. 1(26), pp. 26-29.
2. Sydorovych, O. and Herchakivskiyi, S. (2021), "Information support of customs affair of Ukraine in the context of digital strategy of society development", *Svit finansiv*, Iss.1, pp. 210-225.
3. Alishauskas, V. (2021), "Transit without obstacles: how to simplify trade between Ukraine and the EU", *Yevropeiska pravda*, available at: <https://www.eurointegration.com.ua/rus/experts/2021/06/30/7124859/> (access date February 23, 2022).
4. Union and Common Transit / European Commission, available at: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures-import-and-export/what-customs-transit/union-and-common-transit_en (access date February 22, 2022).
5. TRANSIT MANUAL / European Commission, available at: https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2021-06/transit_manual_june_2020_en.pdf (access date February 22, 2021).
6. Regulation (EU) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code / EUR-Lex, available at: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-procedures-import-and-export/what-customs-transit/union-and-common-transit_en (access date February 23, 2022).
7. Consolidated text: Convention on a Common transit procedure / EUR-Lex, available at: https://ec.europa.eu.translate.google.com/taxation_customs/business/customs-procedures-import-and-export/what-customs-transit/union-and-common-transit_en?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc (access date February 21, 2022).
8. To the Regulations of the Open Tender «Improvement, Maintenance and Designer Supervision of the New Computerised Transit Control System (NCTS)» / State Revenue Service, available at: https://www.vid.gov.lv/sites/default/files/iepirkumi/regulations_ncts_160.pdf (access date February 22, 2022).